

ANNO DOMINI CCCCXX.

SANCTUS AURELIUS

EPISCOPUS CARTHAGINENSIS.

PROLEGOMENA.

(Biblioth. Vet. Patr. Galland. tom. VIII.)

1. Aurelius, totius Africae primas, inter illustres Ecclesiae Patres et Doctores a sancto Fulgentio recensetur his verbis (a): « Quis neget beatos episcopos Innocentium Romanum, Athanasium Alexandrinum, Eustathium Antiochenum, Gregorium Nazianzenum, Basilium Caesariensem, Ambrosium Mediolanensem, Hilarium Pictaviensem, Constantinopolitanum Joannem, AURELIUM CARTHAGINENSEM, Augustinum Hipponensem, caeterosque pontifices qui Ecclesiam Dei vigilantissime gubernantes, aut nascentibus aut jam natis haereticis habitante in se sancto Spiritu resisterunt, nec veteres lupos ecclesiastico gregi permittentes irrepere, nec novos perniciose intra ovile dominicum latitare; quis, inquam, istos neget vasa misericordiae, quae Deus praeparavit in gloriam? » Hæc sanctus ille Ruspensis episcopus. Et jure quidem Aurelius Carthaginiensis tanto præconio dignatur. « Primus enim omnium, inquit vir doctissimus (b), adhuc silente Augustino, Cœlestium rennentem peccatum originis admittere condemnavit, ejusque sectatores pluribus deinceps synodis coactis sacro anathemate percussit. Hinc sanctus Prosper in Carmine *contra Ingratos* cecinit de Pelagianis in synodo ab eodem damnatis (c):

An alium in finem potuit procedere sanctum
Concilium, cui dux Aurelius, ingeniumque
Augustinus erat?

Donatistas præterea universa fere Africa exclusit; paganorum etiam templa in christianae religionis usum redegit; ac in decem et septem plenariis ex tota Africa conciliis orthodoxam doctrinam ac disciplinam egregiis legibus confirmavit. »

2. Porro de tempore quo sedit Aurelius, illud primum constat eum anno 390 nondum fuisse ad cathedram episcopalem evectum: eo enim anno, concilio in Carthaginiensi xiv kal. Junii coacto præfuit Genethlius ejus decessor, qui tamen postmodum vitam clausisse comperitur: ut propterea insequente anno 391 vel ut maxime 392 fuerit Au-

relius episcopatum adeptus: quæ est Tillemontii sententia (d). Verum quo anno demum decesserit idem Aurelius, non est adeo exploratum, ut certum quidquam statui possit. In vivis agebat anno 427, quo sanctus Augustinus librum xxxii de *Civitate Dei* litteris consignabat. Ibi enim verba faciens de diaconis Carthaginiensis Ecclesiae (e): *In quibus erat, inquit, et ex quibus solus est nunc in rebus humanis, jam episcopus cum honore a nobis debito nominandus, Aurelius.* Idem evincitur ex ejusdem libro II *Retractionum*, eo ipso anno exarato, ubi hæc habet (f): *Propter hæc venerabilis senex Aurelius, Ecclesiae ipsius civitatis episcopus, ut hinc aliquid scriberem jussit, et feci.* Præterea vivebat adhuc anno 429, quo scripta fuisse perhibetur ejusdem Augustini epistola 231, ubi Darium monens de missis libris quos non petierat (g): *Hos omnes, inquit, si dum es intra Africam legeris, judicium tuum mitte de illis, aut mitte nobis, aut quo nobis a domino fratre Aurelio mittatur, dimitte.* Ad hæc, ut advertit Norisius (h) et post ipsum Pagius (i) ac Tillemontius (j), ex Marii Mercatoris Communitorio Theodosio anno 429 oblato erudimur, Aurelium eo ipso anno vitam adhuc egisse. Ibi enim dum meminit hic scriptor Ambrosii, Innocentii, Zosimi, Theodori, Prayli, eos *beatæ recordationis* appellat: ubi vero Aurelium nominat, non ita. Siquidem de Cœlestio Carthagine accusato: *De infra scriptis capitulis, inquit, apud Aurelium episcopum memorata urbis, per libellum a quodam Paulino diacono sancte memoriae Ambrosii Mediolanensis episcopi est accusatus.* Quamobrem eo anno etiamnum superstes erat Aurelius: qui tamen paulo post e vivis excesserit; et quidem, ut videtur, insequente anno 430. Nam ante pascha anni 431 sedebat Carthagine Capreolus, ut ex ejus litteris in concilio Ephesino recitatis colligimus (k). Quibus temporum rationibus subductis, postquam annos ferme xl primatum Africa tenuisset venerabilis senex, supremum diem obiit

(a) Fulgent. de Veritat. prædest. et grat. lib. II, num. 42.

(b) Noris. Hist. Pelag. lib. II, c. 8, sub fin.

(c) Prosp. carm. de Ingrat. vers. 90.

(d) Tillem. Mem. Eccl. tom. VI, p. 159, et tom. XII, p. 555.

(e) August. lib. xxii de Civ. Dei cap. 8, n. 3.

(f) Idem lib. II *Retract.* cap. 16.

(g) Idem epist. 231, n. 7.

(h) Noris. loc. cit.

(i) Pagi ad ann. 430, § 26.

(j) Tillem. Mem. Eccl. tom. XII, p. 559.

(k) Concil. Ephes. part. II, act. 1, p. 1074 tom. III edit. Vers. Labb.

anno 430, quo item sanctus Augustinus spiritum A Deo reddidit : sed paulo ante, scilicet die 20 mensis Julii, qua colitur ejus memoria in vetustissimo Carthaginiensis Ecclesiae Calendario a Mabillonio edito, atque his verbis notatur (a) : XIII kal. Ag. (s c) *Depositio sancti Aurili episcopi.*

3. Præter allocutiones ad patres Africanos in Codice ecclesiae Africanæ relatas, varias scripsit epistolas noster Carthaginiensis antistes, quas diligenter recenset Tillemontius (b). Ex his una exstat encyclica ad omnes episcopos per Byzacenam et Arzugitanam provinciam constitutos, *de damnatione Pelagii atque Cælestii hæreticorum*; quam ex collectione Cresconiana annalibus ecclesiasticis intexit magnus Baronius (c). Nos vero exemplar secuti sumus ab eruditissimo viro Joanne Garnerio variis lectionibus et notis illustratum, ex ejus Dissertatione 3, ad Marium Mercatorem *de Constitutionibus Imp. B editis in causa Pelagianorum* descriptum. Est autem epistolæ subscriptio hujusmodi : *Dat. kal. Augusti Carthagine, Monaxio et Plinta coss.* id est, anno 449. Hinc ergo in nostro edito ex eo anno retrahenda epistola cui est illigata, et serius collocanda; iis vel maxime si animum adjicias, quæ modo de sede Aurelii episcopali edisseruimus. Cæterum ad ejusdem epistolæ commendationem plurimum facit, quod

(a) Mabill. Analect. p. 164 edit. nov.

(b) Tillem. Mem. Eccl. tom. XII, p. 556 seq.

(c) Baron. ad ann. 449, § 58.

observat laudatus Garnerius (d), « hanc nimirum fuisse ad episcopos scriptam ab eo qui scientissimus foret canonum, sanctitate eximius, retinentissimus episcopalis dignitatis, Augustino in rebus agendis conjunctissimus, et fere unus : ut scientia, sanctitas, dignitatis studium, Augustini societas, tantam Aurelii auctoritatem tribuant hac in parte, quanta potest esse maxima, etiam ad præsulum exemplum. » Huc usque vir doctus.

4. Neque hic demum prætereundum, complures item epistolas ad eundem Aurelium scripsisse viros sanctitate ac doctrina præstantes, Innocentium I, ejusque successorem Zosimum, Paulinum Nolanum, Augustinum, Alypium, Joannem Chrysostomum, alios (e). Nostro quoque Aurelio idem S. Augustinus magnum illud opus *de Trinitate*, nec non librum *de Gestis Pelagii*, aliumque *de Opere monachorum*, honoris gratia inscripsit. Quid plura? ut verbis tandem scriptoris eminentissimi orationem concludam (f) : « Tantum ab universis illarum provinciarum episcopis uni Aurelio tributum est, ut in concilio Carthaginiensi, Honorio VII et Theodosio II celebrato, Patres hæc eidem dixerint : *Placuit etiam petitæ omnium, ut epistolis omnibus de concilio dandis SANCTITAS TUA SOLA subscribat.* »

(d) Garner. in not. infra, p. 130, sub fin.

(e) Tillem. loc. cit.

(f) Noris loc. cit.

SANCTI AURELII

CARTHAGINENSIS EPISCOPI !

EPISTOLA AD OMNES EPISCOPOS PER BYZACENAM ET ARZUGYTANAM PROVINCIAM CONSTITUTOS.

(Indidem pag. 129).

De damnatione Pelagii atque Cælestii hæreticorum.

Dilectissimis ac desiderabilibus fratribus ac consacerdotibus, ^a DONATIANO primæ sedis, ^b JANUA-

RIANO, FELICI, PALATINO, ¹ PRIMIANO, CAJANO, et alii CAJANO, JANUARIO, VICTORINO, et cæteris per

¹ Mss. Magd., Primino, Gajano, etc. Uss., Gatano. Bal., Galano, etc.

^a Præfuit Donatianus Ecclesie Teleptensi, totique Byzacenæ provinciæ, in qua duas videtur hoc anno habuisse synodos, alteram ante Pascha, alteram circiter autumnii tempus. In illa excepit legationem provinciæ proconsularis, qua functi sunt Vincentius Culusitanus, et Fortunatianus Neapolitanus : in ista accepit litteras Aurelicum Honorii constitutione. Prioris acta habentur in secundo tomo maximæ Collectionis conciliorum; posterioris nihil superest. Verum in prioris consignatione opinor irrepsisse mendum : neque enim haberi potuit vi kalendas Martias; incidisset enim in Quadragesimæ diem nonam, Pascha incidente in diem 30 Martii. Atque ita, quod abnorme fuisset his temporibus, abfuisent Patrum media pars a suis Ecclesiis, magnam partem Quadragesimæ. Neque vero mendum satis emendaveris, si, quod pronum videtur, restitueris decadis notam x, habitamque dixeris synodum xvi, kalend. Martias. Nam et hæc dies fuerit prima Quadragesimæ, qua nefas esset episcopis abesse a suis Ecclesiis. Quod si servata numerali nota vi, pro Martiis kalendis reponantur Februariæ, atque ita

C synodus habita dicatur die 27 Jan., sic omnia belle congruent : nam servatus fuerit canon Nicænus, de cogenda suæ provinciæ synodo a primatibus ante Quadragesimam Paschæ; et feria secunda, datum fuesynodo initium, quod solemne; et Patres suis Ecclesiis interfuerint principio Quadragesimæ.

Donatianus porro celebre in Africana Ecclesia gessit nomen : namque interfuit concilio Carthag. ahte Collationem ann. 411, concilio Africano cum Aurelio præfuit ann. 418, Teleptense concilium coegit ann. 419, eodem anno præsedit cum Aurelio concilio Africano, canonesque præcedentium synodorum recognovit, et secundus post Aurelium subscripsit.

Occasione Donatiani Teleptensis emendandum est, quod Binio et Christophoro Justello subrepsit, quasi Donatianus, non ætatis jure, sed civitatis, primatum suæ provinciæ obtinuerit : id enim omnino veritati pugnat, quandoquidem in synodica concilii Byzaceni, primas Muzonius appellatur tantum senex, ut solent alii, qui reliquis provinciis præter proconsularem, præerant privilegio ætatis.

^b Ex novem episcopis, quorum nomina inscri-